

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku F. sp. z o.o. (poprzednio L. sp. z o.o.) w J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. z udziałem zainteresowanego J.D. o podstawę wymiaru składek, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 czerwca 2019 r., skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 21 lutego 2018 r., zmienił zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego w Z. z dnia 23 września 2016 r. i oddalił odwołanie L. Sp. z o.o. w J. (obecnie F. Sp. z o.o.) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. z dnia 10 grudnia 2015 r., mocą której pozwany stwierdził, że określone przez płatnika składek „diety” i „koszty noclegu” w wysokości wskazanej w treści decyzji, w okresie od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r., stanowią podstawę wymiaru składek w odniesieniu do J.D..

W ocenie Sądu odwoławczego, decydująca pozostaje wykładnia art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121, dalej ustawa systemowa), w szczególności jakie korzyści można zaliczyć do przychodu ze stosunku pracy. Stąd konieczna staje się także analiza przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm., dalej rozporządzenie), które definiując przychód odwołują się do przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Sąd Apelacyjny ważył także zagadnienie podróży służbowej, o której mowa w art. 77⁵ k.p., przyjmując, że pozwany zasadnie przyjął, iż zadania pracownika (przedstawiciela handlowego) w ramach wyjazdów poza teren województwa [...] i [...] o nie miały incydentalnego charakteru, a tym samym nie odbywał on podróży służbowych.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny orzekł w myśl art. 386 § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości pełnomocnik odwołującego się. Wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i jego zmiany przez oddalenie apelacji pozwanego i orzeczenie o kosztach procesu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podał, że w oparciu o art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. zachodzi potrzeba wykładni art. 4 ust. 9 ustawy systemowej z racji rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Oparcie rozstrzygnięcia na uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2015 r., III UZP 14/15 (OSNP 2016 nr 6, poz. 74) nie jest prawidłowe, gdyż zawarte w niej zapatrywanie na pojęcie przychodu jest błędne, odmienne od orzeczeń sądów administracyjnych (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 maja, II FSK 1132/15) jak i pozostające w opozycji do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 r., K 7/13.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie operuje ustawowymi podstawami przedsądu i stąd nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Skarżący wskazał na dwie

przesłanki, po pierwsze na potrzebę wykładni przepisów prawa w zakresie zdefiniowania pojęcia przychodu w myśl art. 4 ust. 9 ustawy systemowej oraz z uwagi na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W odniesieniu do pierwszej przesłanki należy podkreślić, że dany problem został już w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniony, co dostrzega sam skarżący (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2015 r., III UZP 14/15, OSNP 2016 nr 6, poz. 74 z aprobowaną glosą A. Musiały, OSP 2016 nr 11, poz. 104). Ten kierunek wykładni prawa został także zaaprobowany w kolejnych wyrokach Sądu Najwyższego (na przykład z dnia 29 listopada 2017 r., I UK 99/17, LEX nr 2435675). W takim układzie zależności sam fakt, że skarżący nie akceptuje tej linii, nie wypełnia podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Tego rodzaju przesłanka wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Podsumowując, argumenty podniesione we wniosku nawiązują do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 8 lipca 2014 r., K 7/13, OTK-A 2014 nr 7, poz. 69). Argumenty w nim zawarte były przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, stąd nie dają asumptu do wniosku o nowych podstawach do kolejnych wypowiedzi w tym kierunku. Z kolei odwołanie się do orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyroki: z dnia 17 maja 2017 r., II FSK 1132/15; z dnia 20 kwietnia 2017 r., II FSK 760/15) nie mają prawnego znaczenia, gdyż różnice w poglądach judykatury co do administracyjnej lub sądowej drogi dochodzenia roszczeń nie mogą stanowić podstawy skargi kasacyjnej, w szczególności nie świadczą o stanie niepewności prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., I CSK 164/13, LEX nr 1523348). Można więc powtórzyć tezę, że w polskim porządku nie istnieje zasada spójności

orzecznictwa sądów administracyjnych i powszechnych, a tym samym nie istnieją instrumenty prawne dające możliwość wypracowania jednolitości wypowiedzi orzeczniczych sądów administracyjnych i powszechnych. Zważywszy, że usuwanie rozbieżności w wykładni prawa zachodzącej między sądami powszechnymi i administracyjnymi nie należy do Sądu Najwyższego, którego kompetencje określa art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm.).

Przeto należy zaakcentować, że przepisy prawa pracy, po pierwsze samodzielnie definiują pojęcie podróży służbowych (art. 77⁵ k.p.), po drugie wyznaczają ramy tej podróży w ramach tak zwanej grupy pracowników mobilnych (zob. na przykład wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2009 r., II PK 230/08, LEX nr 503201). Z tej perspektywy skutki wywołane w sferze ubezpieczeń społecznych stanowią następstwo zdarzeń mających miejsce na gruncie prawa pracy. Z tego względu art. 21 ustawy systemowej stanowi podstawę do określenia wyłączonych z podstawy wymiaru składek świadczeń, które zostały wyczerpująco wymienione w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1949).

Odnosnie do drugiej postawy przesądu (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), to ten problem zmarginalizował wnoszący skargę kasacyjną, bowiem poza przywołaniem przesłanki, brak we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnieniu bliższych uwag, jakie przepisy prawa zostały naruszone w sposób elementarny, nie podlegający różnej wykładni prawa, widoczne *prima facie*, bez konieczności pogłębionej analizy materiału dowodowego. Tego uchybienia nie konwalidują podstawy kasacyjne, skoro one podlegają dopiero ocenie po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie sformalizowany etap postępowania kasacyjnego nie przewiduje samoistnego poszukiwania przez Sąd Najwyższy podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach orzekł z mocy art. 98 k.p.c.

